

Vzdělávací program specializačního oboru GERIATRIE

—

vlastní specializovaný výcvik

1	Cíl specializačního vzdělávání.....	1
2	Minimální požadavky na specializační vzdělávání.....	2
	2.1 Základní interní kmen – v délce 30 měsíců.....	2
	2.2 Základní kmen všeobecné praktické lékařství – v délce 30 měsíců.....	2
	2.3 Vlastní specializovaný výcvik – v délce 18 měsíců.....	3
	2.4 Teoretická část vzdělávacího programu.....	4
3	Rozsah požadovaných teoretických znalostí a praktických dovedností ověřovaných na konci vlastního specializovaného výcviku.....	5
4	Všeobecné požadavky.....	8
5	Potvrzení hodnocení o průběhu specializačního vzdělávání.....	9
6	Charakteristika činností, pro které absolvent specializačního vzdělávání získal způsobilost.....	10
7	Charakteristika akreditovaných zařízení.....	10
8	Programy povinných vzdělávacích aktivit a personální zabezpečení a technické a věcné vybavení pro jejich realizaci - charakteristika.....	12

1 Cíl specializačního vzdělávání

Cílem specializačního vzdělávání je dosažení takového stupně znalostí, dovedností a postojů, aby byl specialista v geriatrii schopen poskytnout komplexní péči pacientům vyššího věku, zhodnotit zdravotní stav, posoudit soběstačnost a sociální situaci pacienta, navrhnout a realizovat efektivní diagnostické a terapeutické postupy a preventivní opatření. Vzhledem k obvyklé polymorbiditě, interdisciplinárnímu charakteru zdravotních poruch a postižení ve vyšším věku musí mít geriatr dostatečně hluboké znalosti nejen z vlastního oboru, ale i dalších oborů – vnitřní lékařství, rehabilitační a fyzikální medicína, neurologie, gerontopsychiatrie, ortopedie, včetně traumatologie, posudkové lékařství a dalších.

Cílem specializačního vzdělání je získání specializované způsobilosti v oboru geriatric, která umožní absolventovi samostatný výkon povolání v rámci poskytování ambulantních i lůžkových zdravotních služeb, včetně konziliární činnosti v oboru. Absolvent je kvalifikován pro posuzování soběstačnosti pacientů a navržení komplexního plánu dlouhodobé péče. Dosažený stupeň znalostí odpovídá úrovni znalostí absolventa specializačních vzdělávacích programů v oboru geriatric v zemích Evropské unie.

2 Minimální požadavky na specializační vzdělávání

Podmínkou pro zařazení do specializačního vzdělávání v oboru geriatric je získání odborné způsobilosti k výkonu povolání lékaře ukončením nejméně šestiletého prezenčního studia na lékařské fakultě, které obsahuje teoretickou a praktickou výuku v akreditovaném magisterském studijním programu všeobecné lékařství.

Specializační vzdělávání se uskutečňuje při výkonu lékařského povolání formou celodenní průpravy v rozsahu odpovídajícím stanovené týdenní pracovní době podle § 79 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

Specializační vzdělávání může v souladu s §5 odst. 4 zákona č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 95/2004 Sb.“) probíhat jako rozvolněná příprava, to je při nižším rozsahu, než je stanovená týdenní pracovní doba, přitom její rozsah nesmí být nižší, než je polovina stanovené týdenní pracovní doby. Jde-li o osobu na rodičovské dovolené nebo osobu pečující o dítě do zahájení povinné školní docházky, rozsah pracovní doby nesmí být nižší než jedna pětina stanovené týdenní pracovní doby. V tomto případě celková délka, úroveň a kvalita nesmí být nižší než v případě celodenní průpravy.

Specializační vzdělávání probíhá u poskytovatelů zdravotních služeb nebo jiných fyzických nebo právnických osob, kteří získali akreditaci podle zákona č. 95/2004 Sb.

Postup do vlastního specializovaného výcviku je podmíněn splněním všech požadavků stanovených pro získání teoretických znalostí a praktických dovedností stanovených v rámci vzdělávání v základním interním kmeni nebo základním kmeni všeobecné praktické lékařství. Vlastní specializovaný výcvik probíhá na pracovištích akreditovaných pro specializační vzdělávání v oboru geriatric a dalších oborů.

Podmínkou pro získání specializované způsobilosti v oboru geriatric je zařazení do oboru, absolvování základního interního kmene nebo základního kmene všeobecné praktické lékařství (30 měsíců), vlastního specializovaného výcviku (18 měsíců) a úspěšné složení zkoušky po ukončení vzdělávání v základním kmeni a atestační zkoušky. Celková doba specializačního vzdělávání jsou 4 roky, z toho:

2.1 Základní interní kmen – v délce 30 měsíců

nebo

2.2 Základní kmen všeobecné praktické lékařství – v délce 30 měsíců

a

2.3 Vlastní specializovaný výcvik – v délce 18 měsíců

Obsah, rozsah a členění vzdělávání v základních kmenech, požadavky na technické a věcné vybavení, personální zabezpečení zařízení, které jsou podmínkou pro získání akreditace k zajištění specializačního vzdělávání v základním kmeni a požadavky na teoretické znalosti a praktické dovednosti, které je nezbytné absolvovat před přihlášením ke zkoušce po ukončení vzdělávání v základním kmeni, stanoví vyhláška o vzdělávání v základních kmenech lékařů.

Část I.

2.3 Vlastní specializovaný výcvik – v délce 18 měsíců

a) povinná odborná praxe v oboru geriatric

Akreditované zařízení		Počet měsíců
geriatric – zdravotnické zařízení geriatrického profilu s akreditací I. nebo II. typu <i>poskytovatel zdravotních služeb musí splňovat podmínky stanovené vzdělávacím programem geriatric</i>		16 měsíců včetně účasti na vzdělávacích aktivitách uvedených v bodu 2.4
z toho	geriatrická ambulance	20 dní
	geriatric – zařízení s akreditací II. typu	3 měsíce
	specializační stáž „Funkční geriatrické vyšetření“	2 dny
	specializační stáž v gerontopsychiatrii	10 dnů
	specializační stáž farmakoterapie v geriatricii	3 dny

b) povinná odborná doplňková praxe v oboru geriatric

Akreditované zařízení		Počet měsíců
rehabilitační a fyzikální medicína <i>poskytovatel zdravotních služeb musí splňovat podmínky stanovené vzdělávacím programem rehabilitační a fyzikální medicína</i>		2 týdny
neurologie <i>poskytovatel zdravotních služeb musí splňovat podmínky stanovené vzdělávacím programem neurologie</i>		1 měsíc
psychiatrie na pracovišti poskytujícím péči v oboru gerontopsychiatrie <i>poskytovatel zdravotních služeb musí splňovat podmínky stanovené vzdělávacím programem gerontopsychiatrie</i>		2 týdny

c) doporučená odborná praxe v oboru geriatric

Akreditované zařízení		Počet měsíců
dermatovenerologie <i>poskytovatel zdravotních služeb musí splňovat podmínky stanovené vzdělávacím programem dermatovenerologie</i>		1 měsíc
paliativní medicína <i>poskytovatel zdravotních služeb musí splňovat podmínky stanovené</i>		1 měsíc

<i>vzdělávacím programem paliativní medicína</i>	
posudkové lékařství <i>poskytovatel zdravotních služeb musí splňovat podmínky stanovené vzdělávacím programem posudkové lékařství</i>	1 měsíc

Část II.**2.4 Teoretická část vzdělávacího programu****a) účast na vzdělávacích aktivitách – povinná**

Kurzy	Počet hodin
předatestační kurz Geriatrie (Modul I.–III.)	50
kurz Základní symptomy v paliativní medicíně včetně bolesti a jejich léčba	20

b) účast na vzdělávacích aktivitách je povinná v tomto rozsahu:

b1) všechny níže uvedené kurzy pro lékaře, kteří byli zařazení do vlastního specializovaného výcviku bez absolvování níže uvedených kurzů,

b2) kurzy Lékařská první pomoc, Základy zdravotnické legislativy, etiky a komunikace, Radiační ochrana, Základy vnitřního lékařství a Novinky ze všeobecného praktického lékařství pro lékaře, kterým uplynulo od absolvování těchto kurzů více než 5 let, a

b3) kurz Prevence škodlivého užívání návykových látek (NL) a léčba závislostí pro lékaře, kterým uplynulo od absolvování tohoto kurzu více než 10 let.

Kurzy	Počet hodin
kurz Lékařská první pomoc <i>povinné pro lékaře zařazené v základním interním kmeni i v základním kmeni všeobecné praktické lékařství</i>	20
kurz Základy zdravotnické legislativy, etiky a komunikace <i>povinné pro lékaře zařazené v základním interním kmeni i v základním kmeni všeobecné praktické lékařství</i>	12
kurz Prevence škodlivého užívání návykových látek (NL) a léčba závislostí <i>povinné pro lékaře zařazené v základním interním kmeni i v základním kmeni všeobecné praktické lékařství</i>	4
kurz Radiační ochrana <i>povinné pro lékaře zařazené v základním interním kmeni i v základním kmeni všeobecné praktické lékařství</i>	4
kurz Základy vnitřního lékařství <i>povinné pro lékaře zařazené v základním interním kmeni</i>	40
kurz Novinky ze všeobecného praktického lékařství <i>povinné pro lékaře zařazené v základním kmeni všeobecné praktické lékařství</i>	8

Pokud školenec absolvoval kurzy dle části II. b) v rámci základního interního kmene nebo základního kmene všeobecné praktické lékařství, neabsolvuje je v rámci specializovaného výcviku.

3 Rozsah požadovaných teoretických znalostí a praktických dovedností ověřovaných na konci vlastního specializovaného výcviku

Geriatric	
<i>Teoretické znalosti</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Geriatric jako obor, terminologie oboru, koncepce geriatric. • Struktura geriatrických služeb a jejich integrace v současném zdravotnickém systému u nás a ve světě. • Demografický vývoj v ČR a ve světě, sběr údajů a jejich hodnocení, posouzení situace na regionální úrovni. • Epidemiologie stárnutí – úmrtnost, nemocnost a zdravotní postižení. • Biologie, anatomie a fyziologie stárnutí, stárnutí orgánů a funkcí, proces adaptace. • Norma a patologie ve vyšším věku, vliv věku na hodnoty běžně prováděných laboratorních a instrumentálních vyšetření. • Specifické rysy chorob ve vyšším věku. • Funkční geriatrické vyšetření a využití standardizovaných testů. • Komplexní posouzení pacienta seniora v akutní, následné a dlouhodobé péči a stanovení komplexního plánu péče. • Preventivní strategie ve vyšším věku, podpora zdraví a zdravé stárnutí, gerontohygiena. • Ošetrovatelská péče v geriatricii, ošetrovatelská diagnóza a plán péče. • Principy paliativní a terminální péče, hospicová péče, tanatologie. • Základní etické principy v geriatrické péči. • Gerotechnologie a podpora nezávislého života u starších osob • Posudková činnost v geriatricii (posuzování průčesčnosti, schopnosti řízení motorového vozidla, soběstačnosti). • Význam laického pečování, úloha a funkce rodiny, psychologická podpora pečujícím, prevence sociálně patologických jevů (např. týrání a zanedbávání ve vyšším věku). • Management geriatrických služeb, principy multidisciplinární týmové práce a vedení týmu, metody hodnocení kvality a efektivity zdravotní péče. • Principy vědecko-výzkumné práce a práce s odbornou literaturou v oboru. • Právní aspekty geriatrické péče.

<i>Praktické dovednosti</i>	<ul style="list-style-type: none">• Klinické znalosti a dovednosti umožňující zhodnocení a léčbu geriatrických pacientů se širokým spektrem akutních poruch zdraví i chronických invalidizujících chorob. Jde zejména o zvládnutí metod hodnocení zdravotního stavu, zdravotního postižení (soběstačnosti) včetně sociálních důsledků (handicapu) a kvality života chronicky nemocných a postižených osob vyššího věku. Pozornost se zaměřuje na diagnostiku, evaluaci a komplexní management.• Specifické geriatrické syndromy – syndrom seniorské křehkosti, inkontinence, imobilita, instabilita s pády, sarkopenie, delirium a kognitivní poruchy, deprese, syndrom teplotní zátěže, sociální syndromy atd.• Akutní a život ohrožující stavy v geriatrii a jejich zvládnutí.• Diagnostika a komplexní léčba nejčastějších chorob ve vyšším věku s důrazem na polymorbiditu a křehkost a očekávané přežití.• Hodnocení sensorických defektů a jejich léčba, možnosti kompenzace postižení.• Diagnostika poruch výživy a základy léčebné výživy u geriatrických nemocných.• Evaluace bolesti a komplexní léčba bolesti u seniora.• Základy farmakoterapie v geriatrii (farmakokinetika a farmakodynamika, účelná farmakoterapie, compliance, nežádoucí účinky léčivých přípravků a interakce, prevence iatrogenního poškození).• Poruchy mobility, nestabilita a poruchy chůze diferenciální diagnostika a management těchto stavů, prevence úrazů a pádů ve vyšším věku.• Posouzení rehabilitačního potenciálu, indikace kompenzačních a rehabilitačních pomůcek.• Zásady vyšetření a léčby v domácnosti pacienta, v ambulanci a následné lůžkové péči.• Schopnost rozpoznat a řešit etické problémy v práci s geriatrickými nemocnými.• Hodnocení ošetrovatelské zátěže a poskytování poradenské a konzultační činnosti pacientům, laickým i profesionálním pečovatelům a ošetřujícím.• Vedení multidisciplinárního týmu, komunikační schopnosti, schopnost řešit konflikty• Ovládnutí metod hodnocení kvality a efektivity zdravotní péče.
-----------------------------	---

Minimální počty výkonů

Předpokládá se schopnost provedení výkonů požadovaných v základním interním kmeni. Další požadavky na praktické dovednosti:

Výkony	Počet
Provedení komplexního funkčního geriatrického vyšetření	30
Zhodnocení soběstačnosti u geriatrického nemocného	30
Provedení předoperačního vyšetření, posouzení rizika operační zátěže u geriatrického pacienta a optimalizace peri- a pooperační péče	20
Interpretace nálezů kostní denzitometrie	10
Interpretace nálezů urodynamického vyšetření	10
Ošetření chronických kožních defektů	20
Zhodnocení stav u výživy a návrh řešení	20

a) Ostatní obory***Gerontopsychiatrie***

- Psychologie stárnutí, psychosociální adaptace na stárnutí a odchod do důchodu.
- Etiopatogeneze nejčastějších psychiatrických onemocnění v seniu (demence, deprese, delirantní stavy, úzkostné stavy, psychózy).
- Specifika psychofarmakologické léčby ve vyšším věku.
- Z praktických činností je absolvent schopen:
 - provést vyšetření mentálních funkcí u geriatrického pacienta,
 - provést diagnostickou a diferenciálně diagnostickou rozvahu u častých psychiatrických chorob ve stáří a navrhnout komplexní léčebný postup.

Výkony	Počet
Zhodnocení kognitivních a afektivních funkcí geriatrického pacienta	20
Diferenciální diagnóza syndromu demence, stanovení komplexního plánu péče	20

Rehabilitační a fyzikální medicína

- Ovládnout základy fyziatrie, balneologie a léčebné rehabilitace a aplikovat je s přihlédnutím ke zvláštnostem vyššího věku u invalidizujících onemocnění (například cévní mozkové příhody, pouřazové a pooperační stavy).
- Posoudit rehabilitační potenciál pacienta a zhodnotit účinnosti rehabilitace.
- Znalost rehabilitačních a kompenzačních pomůcek a jejich indikace u pacientů seniorů.
- Význam aktivity a aktivizace ve stáří, pohybový režim seniora, rekondice.
- Zvládnout ergoterapeutické metody nácviku všedních činností a obnovy soběstačnosti.

Výkony	Počet
Stanovení rehabilitačního potenciálu, ev. s indikováním kompenzačních a rehabilitačních pomůcek u geriatrického pacienta	20

Neurologie

- Znalost klinického obrazu, diferenciální diagnostiky a léčby neurologických onemocnění ve vyšším věku.
- Komplexní management cévních onemocnění mozku včetně primární a sekundární prevence, léčby akutních i chronických stavů po mozkové příhodě, indikace rehabilitačních metod fyzioterapie a ergoterapie u pacientů vyššího věku.
- Teoretické základy neurobiologie demencí a neurologické projevy u demencí.
- Epilepsie a další záchvatová onemocnění ve vyšším věku.
- Extrapyramidová a demyelinizační onemocnění ve stáří.
- Neuralgie a neuropatie s přihlédnutím k vyššímu věku.
- Indikace a interpretace výsledků neurologických vyšetřovacích metod s ohledem na vyšší věk.
- Z praktických činností je školenec schopen:
 - provést orientační neurologické vyšetření a neurologickou diferenciální diagnostiku u geriatrického pacienta,
 - ovládnout komplexní management neurologických onemocnění ve vyšším věku včetně posouzení jejich funkčního dopadu a stanovení komplexního léčebného plánu.

Výkony	Počet
Péče o pacienta s cévním onemocněním mozku	40
Péče o pacienta s Parkinsonovou nemocí nebo syndromem	20

4 Všeobecné požadavky

Absolvent specializačního vzdělávání:

- zná obsah, rozsah a způsob vedení zdravotnické dokumentace v souladu se zákonem č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů a vyhlášky č. 98/2012 Sb., o zdravotnické dokumentaci, ve znění pozdějších předpisů,
- dle vyhlášky č. 297/2012 Sb., o náležitostech Listu o prohlídce zemřelého, způsobu jeho vyplňování a předávání místům určení, a o náležitostech hlášení ukončení těhotenství porodem mrtvého dítěte, o úmrtí dítěte a hlášení o úmrtí matky (vyhláška o Listu o prohlídce zemřelého), ve znění pozdějších předpisů musí znát list o prohlídce zemřelého,

- má znalosti právních předpisů Evropské unie, platných právních předpisů, předpisů vydávaných Ministerstvem zdravotnictví, Ministerstvem životního prostředí popř. jinými úřady státní správy ve vztahu k oblasti zdravotnictví,
- zná a řídí se základními etickými normami lékařského povolání,
- dosáhne potřebné úrovně schopností pro komunikaci s pacienty, příbuznými, spolupracovníky a s osobou, kterou pacient určí ve smyslu §33 odst. 1 zákona č. 372/2011 Sb.,
- má základní znalosti posudkového lékařství, revizní činnosti, lékařské etiky, organizace poskytování zdravotních služeb a ekonomiky zdravotnictví,
- osvojí si provozní a administrativní činnosti a management týmové práce, osvojí si základy počítačové techniky jako prostředku pro ukládání a vyhledávání dat, odborných informací a komunikace.

5 Potvrzení hodnocení o průběhu specializačního vzdělávání

Specializační vzdělávání probíhá pod vedením přiděleného školitele v akreditovaném zařízení.

- a) Průběžné hodnocení školitelem
 - záznam školitele o absolvované praxi a konkrétních činnostech na školicích pracovištích v průkazu odbornosti (v šestiměsíčních intervalech),
 - celkové zhodnocení na konci vlastního specializovaného výcviku s jeho záznamem v průkazu odbornosti.
- b) Předpoklady pro přistoupení k atestační zkoušce
 - potvrzení o absolvování praxe potvrzené všemi školiteli se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí nebo zvláštní specializovanou způsobilostí,
 - složení zkoušky po ukončení vzdělávání v základním kmeni,
 - podání přihlášky k atestační zkoušce. Správnost údajů uvedených v přihlášce potvrzuje školitel akreditovaného zařízení, v němž se uskutečňuje vzdělávací program a zaměstnavatel uchazeče,
 - předložení potvrzení o provedených kompletních výkonech v průkazu odbornosti,
 - vypracování písemné práce,
 - potvrzení o absolvování kurzů a vzdělávacích akcí (viz tab. Část II.).
- c) Vlastní atestační zkouška
 - *praktická část* – vyšetření pacienta, diferenciálně diagnostická rozvaha, návrh vyšetření a léčby,
 - *teoretická část* – 3 odborné otázky, 1 otázku nahrazuje obhajoba písemné práce.

6 Charakteristika činností, pro které absolvent specializačního vzdělávání získal způsobilost

Absolvent specializačního vzdělávání v geriatрии je oprávněn pracovat samostatně jako ambulantní specialista v celé šíři oboru a provádět komplexní ambulantní diagnostiku a léčbu geriatrických nemocných. V lůžkových zařízeních geriatrického profilu pracuje jako samostatný specialista nebo konziliář (ordinář). Metodicky vede a koordinuje práci jednotlivých členů multidisciplinárního geriatrického týmu a též činnost specialistů – konziliářů jiných oborů. Spolupracuje s pracovníky sociální péče a orgány státní správy při posuzování a indikování zdravotně sociální a dlouhodobé lůžkové péče podle individuálních potřeb pacienta.

7 Charakteristika akreditovaných zařízení

Specializační vzdělávání zajišťuje poskytovatel zdravotních služeb nebo jiná právnická nebo fyzická osoba, které ministerstvo udělilo akreditaci (dále jen „akreditované zařízení“). Akreditované zařízení zajišťující výuku školenců musí zajistit školenci absolvování vzdělávacího programu. K tomu slouží řádné a plné zapojení školence do práce a dále umožnění studia a pobytu v jiném akreditovaném zařízení, které může poskytovat část přípravy, která není dostupná ve vlastním akreditovaném zařízení. Požadavky na minimální personální zabezpečení zdravotních služeb poskytovatele zdravotních služeb jsou uvedeny ve vyhlášce č. 99/2012 Sb. a požadavky na minimální technické a věcné vybavení zdravotnických zařízení poskytovatele zdravotních služeb jsou uvedeny ve vyhlášce č. 92/2012 Sb.

Nedílnou součástí žádosti o udělení nebo prodloužení akreditace je plán atestační přípravy školence, který vychází z § 14 odst. 2 písm. c) zákona č. 95/2004 Sb. a dále smlouvy o spolupráci s jiným akreditovaným poskytovatelem zdravotních služeb (pokud akreditované zařízení nezajišťuje náplň vzdělávacího programu samo).

7.1 Akreditované zařízení (AZ) I. typu

Personální zabezpečení	<ul style="list-style-type: none"> Školitel je lékař se specializovanou způsobilostí v oboru geriatрии a min. 3 roky praxe od získání specializované způsobilosti v oboru geriatрии s minimálním pracovním úvazkem ve výši 0,5 u daného poskytovatele zdravotních služeb. Poměr školitel/školence v rámci specializovaného výcviku – 1:3. Školitel dokládá svou způsobilost při žádosti o akreditaci zařízení profesním životopisem a přehledem svých odborných a pedagogických aktivit v posledních 5 letech.
Organizační a provozní požadavky	<ul style="list-style-type: none"> Zajišťování geriatrické péče doložené smluvním vztahem se zdravotní pojišťovnou pro pracoviště poskytující následnou lůžkovou péči a léčebně rehabilitační péči nebo pro akutní geriatrické oddělení. Zařízení disponuje nejméně 30 lůžky s geriatrickým profilem. Fakultativně: geriatrická ambulance, akutní geriatrické oddělení s nejméně 15 lůžky, oddělení následné péče ošetřovatelské.

7.2 Akreditované zařízení (AZ) II. typu

Personální zabezpečení	<ul style="list-style-type: none">• Školitel je lékař se specializovanou způsobilostí v oboru geriatrie a min. 3 roky praxe od získání specializované způsobilosti v oboru geriatrie s minimálním pracovním úvazkem ve výši 0,5 u daného poskytovatele zdravotních služeb.• Akreditované zařízení má min. 2 školitele.• Poměr školitel/školenec v rámci specializovaného výcviku – 1:3.• Školitel dokládá svou způsobilost při žádosti o akreditaci zařízení profesním životopisem a přehledem svých odborných a pedagogických aktivit v posledních 5 letech.
Organizační a provozní požadavky	<ul style="list-style-type: none">• Provádí výkony v celém rozsahu vzdělávacího programu geriatrie.• Akreditované zařízení musí zajišťovat v rámci svého zařízení následující geriatrickou péči:<ul style="list-style-type: none">– geriatrická ambulance,– akutní geriatrické oddělení - nejméně 15 lůžek.• Dále:<ul style="list-style-type: none">– oddělení následné péče léčebné nebo rehabilitační nebo ošetrovatelské.

8 Programy povinných vzdělávacích aktivit a personální zabezpečení a technické a věcné vybavení pro jejich realizaci – charakteristika

8.1 Program kurzu Lékařská první pomoc

Předmět
Náhlá zástava krevního oběhu, incidence, diagnóza, základní a rozšířená neodkladná resuscitace včetně defibrilace (Basic Life Support a Advanced Cardiac Life Support).
Bezvědomí nejasného původu, křeče, synkopa; náhlé cévní mozkové příhody, diagnostické postupy, terapeutické okno, trombolýza systémová, intraarteriální.
Dušnost, hlavní příčiny: respirační etiologie – astma bronchiale, status astmaticus, inhalační trauma atd., kardiovaskulární etiologie – kardiální selhávání, astma cardiale, edém plic, embolie plicnice, zvláštní stavy: tonutí a utonutí, strangulace atd., diagnóza, diferenciální diagnóza., terapeutické postupy, principy umělé plicní ventilace.
Bolesti na hrudi, akutní koronární syndrom, principy a indikace trombolýzy, PTCA (Percutaneous Transluminal Coronary Angioplasty), závažné dysrytmie a terapeutické přístupy.
Traumatologie – těžké úrazy, úraz hlavy, páteře, hrudníku, dutiny břišní, končetin, polytrauma, poranění el. proudem, termická poranění, hlavní zásady ATLS (Advanced Trauma Life Support).
Šok, diagnóza, klasifikace, příčiny, terapeutické přístupy.
Hromadné postižení zdraví/osob, základy řešení v přednemocniční a časné nemocniční neodkladné péči (PNP a NNP).
Integrovaný záchranný systém (IZS) a krizová připravenost zdravotnické záchranné služby (ZZS) a zdravotnických zařízení (ZZ).
Zvláštnosti urgentních stavů u dětí.
Extramurální porod, péče o novorozence a matku, gynekologické akutní stavy.
Praktická výuka.
Celkem 20 hodin, nebo e-learning

Znalosti získané v kurzu se ověřují po ukončení testem.

Personální zabezpečení a technické vybavení kurzu Lékařská první pomoc

Personální zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> Lektoři se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí v oboru urgentní medicíny a praxí nejméně 5 let v oboru, nebo se specializovanou způsobilostí v oboru anesteziologie intenzivní medicína a praxí v oboru nejméně 5 let, popřípadě se specializovanou způsobilostí ve vyučované problematice. Garant kurzu má specializovanou způsobilost v oboru a nejméně 10 let praxe výkonu povolání lékaře v oboru specializace.
Technické vybavení
<ul style="list-style-type: none"> Učebna pro teoretickou výuku. Učebna pro praktickou výuku s vybavením: model (dospělý, dětský a novorozenec) umožňující praktický nácvik základní i rozšířené neodkladné resuscitace se simultánním záznamem

sledovaných vitálních funkcí, zejména respiračních a oběhových k objektivizaci účinnosti prováděné resuscitace a možností uložení sledovaných dat do PC a závěrečné vyhodnocení.

- Model musí umožnit nácvik:
 - zajištění průchodnosti dýchacích cest pomocí vzduchovodů, Combi-tubusu, laryngeálního tubusu, laryngeální masky, včetně intubační a různými technikami tracheální intubace,
 - umělé plicní ventilace z plic do plic ústy, přes masku, ručním dýchacím přístrojem/transportním ventilátorem,
 - nácvik intubace dětí včetně novorozenců a umělou plicní ventilaci,
 - zajištění průchodnosti dýchacích cest koniopunkcí, minitracheotomií (krikotomií),
 - punkci pneumotoraxu,
 - zajištění vstupu do krevního řečiště – punkci a kanylaci periferní žíly, centrální žíly (subclavia, jugularis interna), vena femoralis a různé techniky intraoseálního přístupu,
 - diagnostiky simulovaných poruch rytmu na kardioskopu a volbu farmakoterapie a elektroimpulzoterapie.
- Počítačová učebna pro závěrečné testování znalostí.

8.2 Program kurzu Základy zdravotnické legislativy, etiky a komunikace

Předmět
Legislativa.
Základní právní předpisy ve zdravotnictví a jejich hierarchie.
Organizace poskytování zdravotních služeb a řízení zdravotnictví.
Rozhodování pacienta (informovaný souhlas, odmítnutí péče).
Poskytování zdravotní péče bez souhlasu, omezovací prostředky.
Povinná mlčenlivost zdravotnických pracovníků.
Vedení a nakládání se zdravotnickou dokumentací.
Náležitá odborná úroveň (lege artis).
Stížnosti ve zdravotnictví.
Právní odpovědnost lékaře a poskytovatele zdravotních služeb.
Poskytování zdravotní péče v Evropské unii a přeshraniční zdravotní péče.
Systém veřejného zdravotního pojištění.
Zdravotní služby hrazené ze zdravotního pojištění.
Plátcí zdravotního pojištění, práva a povinnosti pojištěnců.
Systém úhrad zdravotní péče.
Systém sociálního zabezpečení a lékařská posudková služba.
Nemocenské pojištění.
Důchodové pojištění.
Sociální pomoc a sociální služby.
Lékařská etika.
Etické kodexy, etické chování zdravotnických pracovníků.
Základní principy a etické zásady.

Etické problémy současné medicíny.
Komunikace ve zdravotnictví.
Základní principy a specifika.
Komunikace mezi zdravotnickými pracovníky, pacientem a osobami jemu blízkými.
Krizová komunikace.
Celkem 12 hodin, nebo e-learning

Personální zabezpečení a technické vybavení kurzu Základy zdravotnické legislativy, etiky a komunikace

Personální zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> • Minimálně 2 lektori se znalostí zdravotnického práva a veřejného zdravotnictví, s vysokoškolským vzděláním v oboru právo v magisterském studijním programu na vysoké škole v České republice nebo na vysoké škole v zahraničí, pokud je takové vzdělání v České republice uznáváno, a profesní zkušeností v oblasti zdravotnického práva v délce alespoň 5 let. Lektori zdravotnického práva dokládají přehled publikační činnosti za posledních 5 let a pedagogickou činnost. • Součástí lektorského týmu musí být lektori s ukončeným vysokoškolským vzděláním příslušného zaměření a odbornou praxí nejméně 5 let v oblasti přednášeného tématu (etika, komunikace a sociální zabezpečení).
Technické vybavení
<ul style="list-style-type: none"> • Učebna pro teoretickou výuku.

8.3 Program kurzu Prevence škodlivého užívání návykových látek (dále jen „NL“) a léčba závislostí

Předmět
Škodlivé užívání NL a závislostí na NL v ČR.
Přehled NL zneužívaných v ČR a jejich vlastností.
Zdravotní aspekty škodlivého užívání NL a závislostí na NL.
Problematika škodlivého užívání NL a závislostí na NL ve specifických podmínkách jednotlivých medicínských oborů, možnosti prevence.
Přehled specifických léčebných modalit pro osoby škodlivě užívající NL a závislé.
Právní aspekty související se zneužíváním NL a závislostmi na NL.
Závěr kurzu, shrnutí.
Celkem 4 hodiny, nebo e-learning

Personální zabezpečení a technické vybavení kurzu Prevence škodlivého užívání návykových látek a léčba závislostí

Personální zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> • Lektori se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí nebo zvláštní specializovanou způsobilostí v oboru návykové nemoci a praxí nejméně 5 let v oboru, popřípadě se specializovanou způsobilostí ve vyučované problematice.

Technické vybavení

- Učebna pro teoretickou výuku.

8.4 Program kurzu Radiační ochrana**Předmět**

Účinky ionizujícího záření na živé systémy, charakter deterministických a stochastických účinků. Riziko nádorových a dědičných onemocnění. Veličiny a jednotky používané pro potřeby radiační ochrany. Koncepce radiační ochrany, základní principy radiační ochrany, legislativní rámec lékařského a nelékařského ozáření.

Radiační zátěž obyvatel z různých zdrojů ionizujícího záření. Specifický charakter lékařského ozáření, radiační ochrana pacientů. Lékařská pomoc fyzickým osobám ozářeným při radiační mimořádné události. Radiologická událost, příčiny a možné následky.

Úloha lékařů indikujících vyšetření nebo léčbu s využitím zdrojů ionizujícího záření – význam indikačních kritérií (Věstník MZ). Výběr optimální zobrazovací metody. Zobrazovací modalita využívající neionizující záření. Informování pacientů.

Úloha aplikujících odborníků a optimalizace radiační ochrany (radiologické standardy, diagnostické referenční úrovně). Ozáření dětí, těhotných a kojících žen (specifika, opatření, zdůvodnění). Velikosti dávek pacientů pro typické radiologické postupy.

Celkem 4 hodiny, nebo e-learning

Personální zabezpečení a technické vybavení kurzu Radiační ochrana**Personální zabezpečení**

- Lektoři se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní specializovanou způsobilostí v oboru radiologie a zobrazovací metody, pracovní lékařství, nukleární medicína a radiační onkologie.
- Radiologičtí fyzici se specializovanou způsobilostí.
- Další odborníci s absolvovaným magisterským studiem v oboru ve vztahu k vyučovanému tématu.

Technické vybavení

- Učebna pro teoretickou výuku.

8.5 Program kurzu Základy vnitřního lékařství**Předmět**

Diferenciální diagnostika v běžných klinických situacích v lůžkové a ambulantní péči, jako jsou: anemie, otoky, dyspnoe, bolesti na hrudi, porucha funkce jater, porucha funkce ledvin, poruchy elektrolytové a acidobazické rovnováhy, bolest břicha, zácpa, průjem.

Léčba běžných chorob v lůžkové a ambulantní péči, jako jsou:

diabetes mellitus, ateroskleróza, hypertenze, ICHS, poruchy štítné žlázy, osteoporóza, srdeční selhání, fibrilace síní, CHOPN, chronické onemocnění ledvin, tromboembolická nemoc, pneumonie, pleuritida, nekomplikovaná pankreatitida, nekomplikovaná divertikulitida, zánět kůže a podkoží, infekční průjem.

Zahájení léčby a opatření ke stabilizaci pacienta s akutními potížemi, jako jsou:

bolest na hrudi, dušnost, zmatenost, bezvědomí, anafylaxe, sepse, poruchy srdečního rytmu, synkopa, šok, krvácení do gastrointestinálního traktu, nežádoucí účinky antikoagulační a antiagregační léčby.

Celkem 40 hodin

Personální zabezpečení a technické vybavení kurzu Základy vnitřního lékařství**Personální zabezpečení**

- Lektoři se specializovanou způsobilostí v oboru vnitřní lékařství, kteří splňují podmínky pro školitele.

Technické vybavení

- Učebna pro teoretickou výuku.

8.6 Program kurzu Novinky ze všeobecného praktického lékařství**Předmět**

Realizace Vzdělávacího programu všeobecné praktické lékařství, ekonomické otázky spojené s realizací Vzdělávacího programu všeobecné praktické lékařství, metodika výuky, kontrola naplňování výuky podle vzdělávacího programu, koordinační otázky, kontrolní testy.

Odborná náplň – inovační programy a doporučené postupy ve všeobecném praktickém lékařství. Interdisciplinární inovační seminář ze styčných medicínských oborů (vnitřní lékařství, chirurgie, ortopedie, urologie, psychiatrie, neurologie).

Ekonomicko – právní problematika, regionální specifika, epidemiologická data, problematika návaznosti primární péče na péči specializovanou a nemocniční.

Ověření znalostí testem.

Celkem 8 hodin

Personální zabezpečení a technické vybavení kurzu Novinky ze všeobecného praktického lékařství**Personální zabezpečení**

- Lektor se specializovanou způsobilostí v oboru všeobecné praktické lékařství a praxí v oboru nejméně 5 let, popřípadě se specializovanou způsobilostí ve vyučované problematice.
- Lektor se specializovanou způsobilostí v oboru - vnitřní lékařství, chirurgie, ortopedie, urologie, psychiatrie, neurologie nebo se specializovanou způsobilostí ve vyučované problematice.
- Garant kurzu má specializovanou způsobilost v oboru a nejméně 10 let praxe výkonu povolání lékaře v oboru specializace.

Technické vybavení

- Učebna pro teoretickou výuku.

8.7 Program předatestačního kurzu Geriatrie – MODUL I. – Základy klinické a sociální gerontologie

Předmět	Minimální počet hodin
Obecné základy gerontologie a geriatrie. Demografie. Epidemiologie stáří. Zvláštnosti chorob ve stáří.	1
Vybrané geriatrické syndromy- Frailty, Sarkopenie, Pády.	2
Poruchy výživy ve stáří a jejich management v praxi. Alternativy p.o. příjmu, jejich indikace a kontraindikace.	2
Předoperační vyšetření v geriatrii.	2
Indikační rozvaha onkologické terapie u pacientů vyššího věku dle funkčního stavu a ne/přítomnosti polymorbidity, klinické příklady, kazuistiky.	2
Chronické rány.	2
Bolest ve stáří.	1
Geriatrická deteriorace. Paliativní péče v geriatrii.	2
Základní informace o důchodovém pojištění, sociálních službách, sociální péči a mimořádných výhodách pro zdravotně postižené. Posudková činnost.	1
Aktuální struktura geriatrické péče v ČR, geriatrické ambulance, komunitní služby pro geriatrického pacienta a pečující rodinu.	1
Celkem	16

Personální zabezpečení a technické a věcné vybavení předatestačního kurzu Geriatrie – MODUL I. – Základy klinické a sociální gerontologie

Personální zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> Lektoři se specializovanou způsobilostí v oboru geriatrie nebo specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí nebo zvláštní specializovanou způsobilostí v oboru přednášené problematiky (algeziologie, klinická farmakologie, posudkové lékařství apod.) a praxí nejméně 5 let v oboru. Garant kurzu má specializovanou způsobilost v oboru a nejméně 10 let praxe výkonu povolání lékaře v oboru specializace.
Technické zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením pro výuku včetně možnosti závěrečného testování znalostí na PC.

8.8 Program předatestačního kurzu Geriatrie – MODUL II. – Klinická gerontologie, problematika kardiologická, hematologická a endokrinnologická

Předmět	Minimální počet hodin
Ischemická choroba srdeční ve vyšším věku.	2
Arteriální hypertenze ve vyšším věku.	2

Arytmie u nemocných vyššího věku.	1
Srdeční selhání a možnosti léčby.	2
Endokrinní změny ve stáří.	1
Diabetes mellitus.	2
Tyreopatie.	1
Vybrané otázky gastroenterologie vyššího věku.	2
CHOPN, pneumologická onemocnění ve vyšším věku.	1
Anémie ve stáří .	1
Myelodysplastický syndrom. Trombocytopatie. Hemoblastózy, mnohočetný myelom.	1
Hematologická problematika ve stáří, hemokoagulace.	2
Celkem	18

Personální zabezpečení a technické a věcné vybavení předatestačního kurzu Geriatrie – MODUL II. – Klinická gerontologie, problematika kardiologická, hematologická a endokrinologická

Personální zabezpečení

- Lektoři se specializovanou způsobilostí v oboru geriatrie nebo specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí nebo zvláštní specializovanou způsobilostí v oboru přednášené problematiky a praxí nejméně 5 let v oboru.
- Garant kurzu má specializovanou způsobilost v oboru a nejméně 10 let praxe výkonu povolání lékaře v oboru specializace.

Technické zabezpečení

- Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením pro výuku včetně možnosti závěrečného testování znalostí na PC.

8.9 Program předatestačního kurzu Geriatrie – MODUL III. – Klinická gerontologie, problematika neurologická, psychiatrická a pohybového aparátu

Předmět	Minimální počet hodin
Neurologická onemocnění ve stáří.	1
Cévní onemocnění mozku ve vyšším věku.	2
Deprese ve stáří. Syndrom demence.	2
Diferenciální diagnostika stařeckého tremoru. Parkinsonské syndromy a Parkinsonova nemoc.	2
Osteoporóza.	2
Osteoartróza a revmatická onemocnění ve stáří. Polymyalgia rheumatica.	2
Zásady rehabilitace u nemocí pohybového aparátu a neurologických ve vyšším věku (teoretická a praktická část).	3
Infekční komplikace u geriatrických pacientů, včetně septického stavu (infekty	2

DC, uroinfekty, ranné infekce, kolitidy,...) – etiologie, laboratorní diagnostika, terapeutická rozvaha včetně kategorizace marné terapie a bazální terapie.	
Celkem	16

Personální zabezpečení a technické a věcné vybavení předatestačního kurzu Geriatrie – MODUL III. – Klinická gerontologie, onemocnění neurologická a pohybového aparátu

Personální zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> • Lektoři se specializovanou způsobilostí v oboru geriatrie nebo specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí nebo zvláštní specializovanou způsobilostí v oboru přednášené problematiky a praxí nejméně 5 let v oboru. • Garant kurzu má specializovanou způsobilost v oboru a nejméně 10 let praxe výkonu povolání lékaře v oboru specializace.
Technické zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> • Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením pro výuku včetně možnosti závěrečného testování znalostí na PC. Učebna pro praktickou demonstraci vyšetření.

8.10 Program kurzu Základní symptomy v paliativní medicíně včetně bolesti a jejich léčba

Předmět	Minimální počet hodin
Hodnocení symptomů pokročilého onemocnění (komunikace a dotazníkové nástroje).	1
Paliativní management symptomů metastatického nádorového onemocnění (plicní metastázy, kostní metastázy, jaterní metastázy, mozkové metastázy, maligní výpotky, maligní střevní obstrukce) - 1. Část.	2
Paliativní management symptomů metastatického nádorového onemocnění (plicní metastázy, kostní metastázy, jaterní metastázy, mozkové metastázy, maligní výpotky, maligní střevní obstrukce) - 2. Část.	1
Nejčastější typy nádorové bolesti a jejich řešení.	1
Nejčastější typy chronické nenádorové bolesti a možnosti jejich řešení.	1
Invazivní metody v léčbě nádorové a nenádorové bolesti.	1
Hematologické aspekty péče o pacienta s pokročilým onemocněním (prevence a léčba TEN, krvácivé poruchy, zásady transfuzní léčby).	1
Praktická farmakologie analgetik a koanalgetik, antiemetik, anxiolytik, antidepresiv a antipsychotik.	2
Paliativní postupy u kardiologických pacientů (pacemakery, ICD, inotropní podpora).	1
Paliativní management symptomů pokročilých fází ALS, RS, morbus Parkinson.	1
Paliativní management symptomů end stage onemocnění ledvin.	1
Digestivní symptomy pokročilého onemocnění (nevolnost, zvracení, singultus, průjem, zácpa).	1
Aplikační cesty u pacientů v paliativní péči (včetně dlouhodobých žilních	1

vstupů, portů, subkutánní podání, intranasální podání, rektální podání).	
Paliativní management symptomů pokročilých fází plicních onemocnění (CHOPN, cystická fibroza, idiooptická plicní fibroza atd.).	1
Syndrom anorexie-kachexie a výživa a hydratace u pacientů v paliativní péči.	1
Management úzkosti, deprese, deliria a poruch spánku.	1
Symptomy terminální fáze - péče o umírajícího pacienta.	1
Když se léčba symptomů nedaří... Refrakterní symptomy a možnosti jejich řešení (např. paliativní sedace atd.).	1
Celkem	20

Personální zabezpečení a technické a věcné vybavení kurzu Základní symptomy v paliativní medicíně včetně bolesti a jejich léčba

Personální zabezpečení

- Lektoři se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí nebo zvláštní specializovanou způsobilostí v oboru paliativní medicína a/nebo geriatrické a souvisejících oborů, nebo paliativní medicína a léčba bolesti, s pedagogickou zkušeností.

Technické zabezpečení

- Učebna pro teoretickou výuku